

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2603
Karar No : 2008/3355

Davacı : Özlem Seyahat-Serhat Doğan Tozar
Vekilleri : Av.Mehmet Çitçi,Av.Mustafa Sezer
Nasrullah İş Merkezi No:17-18 KASTAMONU
Davalı : Rekabet Kurumu - ANKARA
Bilkent Plaza B-3 Blok 06880 Bilkent-ANKARA
Vekili : Av.Meltem Türkoğlu - Aynı adreste

İstemin Özeti : Davacı şirketin de aralarında bulunduğu teşebbüslerin anlaşarak fiyat tespit etmek suretiyle Kastamonu merkezli şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarında 4054 sayılı Kanunu ihlâl ettikleri iddiası üzerine yapılan soruşturma sonucu; 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlâl ettiklerinin belirlendiği ileri sürülerek, anılan Yasanın 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca idari para cezası ile cezalandırılmalarına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 09.02.2006 gün ve 06-11/143-33 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Erkan DEMİRTAŞ'ın Düşüncesi : Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ünal DEMİRCİ'nin Düşüncesi : Dava, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle tesis olunan Rekabet Kurulunun 9.2.2006 tarih ve 06-11/143-33 sayılı kararının davacı firmaya para cezası verilmesine ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiştir.

Buna göre; doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, keza bu amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme ihtimali olan anlaşmaların yasaklandığı açıktır. Bir başka ifadeyle, bu tür anlaşmaların sadece amacının rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli olup, bu anlaşmalar sonucunda zararlı bir sonucun doğmuş olması şart değildir. Keza, bu anlaşmalar yapılırken ve uygulanırken böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisinin doğma ihtimalinin mevcut olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli sayılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; davacının da aralarında bulunduğu otobüs firmalarının Kastamonu coğrafi pazarında 1.6.2004, 5.6.2004 ile 24.12.2004 tarihli ortak fiyat tarifeleri yaptıkları, ayrıca 2005 yaz mevsimi için yapıldığı belirlenen ve üzerinde herhangi bir tarih olmamakla birlikte Temmuz - Ağustos 2005 dönemine ait olduğu sanılan yeni bir ortak fiyat

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2603
Karar No : 2008/3355

listesi daha oluşturdukları tespit edilmiş olup, bu haliyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinde yasaklanan fiilin işlendiği sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla, davacı firmaya sabit olan bu fiili nedeniyle 4054 sayılı Kanunun 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca verilen para cezasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava,davacı şirketin de aralarında bulunduğu teşebbüslerin anlaşarak fiyat tespiti etmek suretiyle Kastamonu merkezli şehirlerarası yolcu taşımacılığı pazarında 4054 sayılı Kanunu ihlâl ettikleri iddiası üzerine yapılan soruşturma sonucu; 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlâl ettiklerinin belirlendiği ileri sürülerek, anılan Yasanın 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca idari para cezası ile cezalandırılmalarına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 09.02.2006 gün ve 06-11/143-33 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1.maddesinde, bu Kanun'un amacının, "mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak" olduğu belirtilmiş olup; anılan Yasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışların, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına girdiği belirtilmiş, 3. maddesinde, teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler" olarak tanımlanmış, 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a. Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b. Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2603
Karar No : 2008/3355

c. Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d. Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e. Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f. Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişimlerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin rekabetin engellenmediği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 16.maddesinin ikinci fıkrasında ise; bu Kanun'un 4'üncü ve 6'ncı maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği belirtilmiş; dördüncü fıkrasında da; Kurul'un para cezası verirken, kastın varlığı, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan teşebbüs veya teşebbüslerin pazar içindeki gücü ve muhtemel zararın ağırlığı gibi unsurları dikkate alacağı öngörülmüştür.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya resen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirler alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden,şikâyet dilekçelerinde, Kastamonu merkezli olarak şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan firmaların önce normal olmayan bir fiyat rekabetine girerek, 13.500.000- TL. olan Kastamonu-Ankara arası yolcu taşıma fiyatını 5.000.000- TL'ye indirdikleri, yaklaşık 15 gün sonra ise firmalar arasında yapılan anlaşma sonucu söz konusu

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2603
Karar No : 2008/3355

hatta fiyatın tüm firmalarca 18.000.000- TL.'ye yükseltildiği, Kastamonu-İstanbul hattında ise 15.000.000- TL. olan fiyatın artış sonucunda 30.000.000 TL. olarak belirlendiği iddiası üzerine yapılan soruşturma sonucu; ilgili ürün pazarının "otobüs ile şehirlerarası yolcu taşıma hizmetleri" pazarı olarak, ilgili coğrafi pazarın ise , "Kastamonu merkezli karayolu yolcu taşıma hatları" olarak tespit edildiği,önaraştırma ve soruşturma dönemlerinde teşebbüslerde yerinde inceleme esnasında 1.6.2004, 5.6.2004, 24.12.2004 tarihli ortak fiyat tarifelerinin bulunduğu,4.8.2005 tarihlerinde yapılan yerinde incelemelerde, haklarında soruşturma açılan teşebbüslerin, 2005 yaz mevsimi için yapıldığı anlaşılan ve üzerinde herhangi bir tarih olmamakla birlikte Temmuz-Ağustos 2005 dönemine ait olduğu düşünülen yeni bir ortak fiyat listesi daha belirlediklerinin tespit edildiği,Haziran 2004 döneminde üç ayrı ortak fiyat listesi tespit edilmiş olmakla birlikte teşebbüslerin bunlardan 5.6.2004 tarihinden itibaren geçerli olan listeye uyduklarının tespit edildiği, elde bulunan Haziran 2004 listelerinin oluşturulmasına Kastamonu'da faaliyet gösteren tüm teşebbüsler katılmamakla birlikte ,1.6.2004 tarihli fiyat listesinde Metro Seyahat, Soner Turizm, Özlem Seyahat, Kastamonu Özen, Ünal Turizm ve Kastamonu Güven'in imza ve kaşeleri ile Huzur Otobüs İşletmesinin imzalanmamış kaşesinin bulunduğu,teşebbüslerden temin edilen yolcu listelerinde az sayıda teşebbüs tarafından uygulanan bu tarifenin kısa bir süre içerisinde (1-5 Haziran 2004 arasında) iki defa değiştirildiği,5.6.2004 tarihli iki listeden birinde Özlem Seyahat, Metro Seyahat, Soner Turizm, Ünal Turizm ve Kastamonu Güven Firmalarının imzalanmış kaşelerinin bulunduğu,incelenen yolcu listelerinden bu fiyat listesine de az sayıda teşebbüsün uyduğu ,5.6.2004 tarihli diğer fiyat listesinin Metro Seyahat, Özlem Seyahat, Ünal Turizm ve Kastamonu Güven otobüs İşletmeleri tarafından kaşelenip imzalandığı,talebin yükselme gösterdiği ve tatil ve yılbaşı tarihlerine yakın bir dönemde 24.12.2004 tarihinde Kastamonu İlinde şehirlerarası yolcu taşıma hizmetleri sunan tüm teşebbüslerin katılımıyla eski tarife tarihlerinden yaklaşık yedi ay sonra yeni bir ortak tarife tespit edildiği, bu tarife ile bilet fiyatlarının Kastamonu- İstanbul için 25 YTL'den 30 YTL'ye (+%20); Kastamonu-Ankara için 15 YTL'den 20 YTL'ye (+%33); Kastamonu-İzmir için 35 YTL'den 40 YTL'ye (+%14.2); Kastamonu-Konya için de 30 YTL'den 35 YTL'ye yükseltildiği,bu dönemde Kastamonu-Samsun hattında zam yapılmamasına karar verildiği,haklarında soruşturma yürütülen teşebbüslerin,önaraştırma dönemini takip eden dönemde kısa bir süre için Mart-Nisan 2005 döneminde ortak liste fiyatlarından uzaklaştıkları ve birbirlerinden bağımsız fiyat tarifeleri uyguladıkları,ancak talebin yükseldiği yaz mevsiminin başlaması ile ilgili teşebbüslerin tekrar ortak tarife belirlediği,bu defa fiyat listelerinin taraflarca imzalandığı,yeni listede Kastamonu-İstanbul/Ankara ve Konya hattı fiyatları aynı kalırken Kastamonu-Samsun 20 YTL'den 22.YTL'ye (+%10); Kastamonu-İzmir 40 YTL'den 45 YTL'ye (+%12.5) yükseltildiği,Ulaştırma Bakanlığı'nın Ekim 2005'de yürürlüğe giren 46 nolu Tebliği ile belirlenen, Kastamonu merkezli şehirlerarası yolcu taşıma hatlarına ait asgari tarife ile teşebbüsler tarafından ortaklaşa tespit edilen fiyat tarifesi karşılaştırıldığında teşebbüslerin, Ulaştırma Bakanlığınca tespit edilen asgari fiyatların % 50 ve üzerinde ortak fiyat tespit

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2603
Karar No : 2008/3355

ettikleri,yaptıkları anlaşmalarla zarar etmenin önüne geçmekten ziyade tekel kârları elde etmek maksadıyla bu tür uygulamalar içerisine gidiklerinin tespit edildiği,yapılan anlaşmanın fiyat anlaşması olması sebebiyle Kanun'un 5. maddesinde belirlenen muafiyet koşullarını da sağlamadığı gerekçesiyle,aralarında davacının da bulunduğu teşebbüslerin Kastamonu merkezli şehirlerarası otobüs ile yolcu taşımacılığı pazarında birlikte fiyat tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiklerine,ilgili teşebbüslerin Kastamonu coğrafi pazarında 2004 yılında oluşan yıllık gayri safi gelirleri dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve (2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca 6.368 YTL'den az olmamak üzere taktiren %3 oranında olmak üzere) cezalandırılmasına karar verilerek,davacıya 22.061,00 YTL para cezası verilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yerinde incelemeler esnasında elde edilen belgelerden,davacı teşebbüsün de aralarında bulunduğu otobüs firmalarının, Kastamonu merkezli şehirlerarası otobüs ile yolcu taşımacılığı pazarında 1.6.2004, 5.6.2004, 24.12.2004 tarihli ortak fiyat tarifeleri yaptıkları,davacı teşebbüsün söz konusu fiyat listelerinde imza ve kaşelerinin yer aldığı, ayrıca soruşturma süreci içerisinde, aynı teşebbüslerin talebin yüksek olduğu 2005 yaz mevsimi için yeni bir ortak fiyat listesi daha oluşturdukları tespit edildiğinden, birbirine rakip teşebbüslerin sunmakta oldukları hizmetin bedellerini ortaklaşa belirlemelerinin ilgili pazarda ortaya çıkabilecek rekabeti engellediği,bu haliyle 4054 sayılı Kanununun 4. maddesinin ihlâl edildiği anlaşıldığından,davacı teşebbüse Kastamonu coğrafi pazarında 2004 yılında oluşan yıllık gayri safi geliri dikkate alınarak,4054 sayılı Kanununun 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca verilen para cezasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 62,80.-YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına,Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 500,00.-YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan 43,00 YTL posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine,25.03.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Suna	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	TÜRKOĞLU	KARAKAYA	ÖDEŇ

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvuru Harcı : 18,60.-YTL
Karar Harcı : 25,10.-YTL
Vekâlet Harcı : 2,10.-YTL
Posta Gideri + : 17,00.-YTL
TOPLAM : 62,80.-YTL

